

КОНТАКТИ

УДК 821.162.2“18/19”-2.М.Кропивницький.071.Франко

ДРАМАТУРГІЯ МАРКА КРОПИВНИЦЬКОГО В ІНТЕРПРЕТАЦІЇ ІВАНА ФРАНКА

Василь Івашків

*Львівський національний університет імені Івана Франка,
вул. Університетська, 1/345, Львів 79000, Україна,
e-mail: vasy_ivashkiv@ukr.net*

Проаналізовано особливості літературно-критичних оцінок спадщини визначного українського драматурга Марка Кропивницького, які в низці своїх праць висловлював Іван Франко. Акцентовано на маловідомих дискусійних судженнях ученого, зокрема із тих досліджень, які увійшли до додаткових томів зібрання творів І. Франка у 50-ти томах.

Ключові слова: Марко Кропивницький, Іван Франко, драматургія XIX століття.

Письменницьку спадщину Марка Кропивницького (1840–1910), яка становить понад 40 драматичних творів різних жанрів, серед яких соціально-побутова та соціально-психологічна драми, сатирична комедія, водевілі, етюди та численні інсценівки, Іван Франко, здається, оцінював не так високо, як інших українських корифеїв, а через те, можливо, не залишив спеціальної аналітичної розвідки про всю його творчість, як це бачимо стосовно І. Карпенка-Карого та М. Старицького, обмежившись кількома рецензіями.

Прізвище Кропивницького І. Франко вперше згадав у статті “Огляд української літератури за 1880 рік” (1881), назвавши його “звісним укр[аїнським] артистом” [2, т. 26, с. 107], автором “оперетки” “Дай серцю волю, заведе в неволю”, щоправда, помилково приписавши йому й авторство іншої “оперетки” “Не ходи, Грицю, на вечорниці”.

Одна з перших спеціальних Франкових розвідок про Кропивницького-драматурга датується 1883 роком, коли в журналі “Зоря” він помістив досить обширну рецензію на перший том збірника його творів (складався з драм “Дай серцю волю, заведе в неволю”, “Глитай, або ж Павук”, “Невольник” та “Помирились”), який побачив світ роком раніше.

І. Франко одразу заявив, що упереджений на користь книжки М. Кропивницького, бо “сама особа автора, симпатичного нашого артиста, а далі і той факт, що книжка його єсть одним з перших і, будь-що-будь, одним з ліпших проявів літературного життя одноплемінної нам України по зняттю з українського слова тяжкої заборони” [3, т. 53, с. 53]. Вказав критик і на прекрасну мову цих творів.

Водночас цим власне й вичерпується позитив Франкової оцінки видання цієї збірки драм М. Кропивницького, яке радянські вчені вважали етапним досягненням української класичної драматургії, а з самої критики вибирали лише ті моменти, які стосувалися переважно композиції. Тим часом, безпосередньо переходячи до аналізу творів збірника, І. Франко зазначив, що коли поглянути на “зміст самих штук, на їх драматичну зав’язку і розв’язку, на заложення і переведення характерів дійових осіб”, то “під тим зглядом твори М. Кропивницького покажуться лиш слабенькими пробами, не достояючими до поважної оцінки” [3, т. 53, с. 54]. Думаю, це був занадто суворий

присуд критика-максималіста, хоча коли б Кропивницький до нього прислухався, можливо, писав би дещо по-іншому.

Критик відзначив очевидний поступ Кропивницького-драматурга уже в наступному творі, на його переконання, “Глитай, або ж Павук” “єсть уже далеко драматичніша і з деякими скороченнями [далі рецензент зазначив, що з 58 сторінок зайвими є майже 24. – *В. І.*] могла б держатися певно на нашій сцені” [3, т. 53, с. 55]. Сюжет цього твору, за І. Франком, уже має виразну драматичну основу, а “в руках доброго майстра вона могла б вийти хорошою драмою” [3, т. 53, с. 56]. Однак М. Кропивницький, на думку І. Франка, таким майстром ще не є.

Досить точно І. Франко підмітив спорідненість драматургії М. Кропивницького та О. Островського, у творах якого, на думку критика, “також драматична композиція дуже слаба (хоч і не така слаба, як у п. Кропивницького)” [3, т. 53, с. 56]. Водночас, на думку І. Франка, твори російського драматурга таки майстерніші, хоча вони “поза границями Росії ніколи не найшли і не найдуть вступу на жадні сцени європейські іменно задля слабости своєї композиції” [3, т. 53, с. 56]. Отже, у зіставленні з О. Островським драми М. Кропивницького дуже програють – з них “ми не видобудемо ніякого суду о українській суспільности; його особи розпливаються, не мають крові і кости, а стоять тільки тими дотепами і концептами, котрі їм автор вложить в уста, а котрі не характеризують ніякої індивідуальности. Його парубки всі не то що подібні до себе, але становлять мовби одну особу; дівчата тим паче. А його чорні характери, як Бичок, аж надто очевидно, пересажені на нашу ниву з великоруської, з “Темного царства” Островського” [3, т. 53, с. 56–57].

Згубний вплив цього російського драматурга на М. Кропивницького І. Франко ще виразніше побачив у жарті на одну дію “Помирилися” – за Франком, предмет жарту у творі українського драматурга “так само грубий і огидний, ображаючий всяке чуття моральне, як і в многих штуках Островського” [3, т. 53, с. 57]. Відтак І. Франко радить М. Кропивницькому писати твори скоріше на кшталт “Дай серцю волю, заведе в неволю”, “відки бодай віє на нас теплий, запахучий воздух нашого села, ніж такі чорні, тільки в душливій атмосфері великоруського життя можливі картини, як “П о м и р и л и с ь ”” [3, т. 53, с. 57]. Тому й висловлював І. Франко сподівання, що М. Кропивницький як передусім патріотично налаштований український драматург своїм авторитетом докладеться до того, що “та чужоплемінна кропива не найде відповідного до розросту місця на здоровім українським ґрунті, під ясним українським небом” [3, т. 53, с. 57].

Така тенденція гострої літературно-критичної статті І. Франка, зрозуміло, була неприйнятна для радянського літературознавства, яке власне наголошувало (точніше сказати, переважно перебільшувало) такі впливи й запозичення з російської словесності, стверджуючи, що це було благом для української літератури. Закономірно, що в радянські часи цю рецензію, в якій висловлено такі побажання драматургові, українське літературознавство майже не згадувало.

Хрестоматійна драма “Глитай, або ж Павук” і згодом одержувала не надто схвальні оцінки від І. Франка, хоча в одній зі статей критик, як уже йшлося, спершу назвав її “цінною”. У рецензії на виставу за цим твором (1890) І. Франко зазначив, що “рихла і позбавлена дії побудова цієї драми відчувалася тепер ще сильніше, ніж першого разу [коли виставляли драму. – *В. І.*]” [2, т. 28, с. 105], а в рецензії на постановку, що відбулася 1892 року досить розлого мотивував таку свою характеристику: “незважаючи на гарну гру акторів, а особливо п. *Підвисоцького*, прикро відчувалася принци-

пова вада цієї п'єси, як і взагалі українських п'єс з народного життя – відсутність дії” [2, т. 28, с. 258]. Висловив критик і свою пораду, як цього позбутися – “безперечно, п'єса виграла б, коли б теперішні 5 дій звести до 3” [2, т. 28, с. 258]. В обох рецензіях І. Франко відзначав прекрасну гру акторів, особливо вказавши на роль Мартина Хандолі (його І. Франко чомусь назвав “Арандолею”, а цю роль блискуче виконав актор *А. Стечинський*), в образі якого критик побачив, що “через сумний образ приниженої і зневаженої людської істоти проглядає благородна, сильна, запорозька натура” [2, т. 28, с. 105].

Уже згодом, розглядаючи цей твір у контексті всієї творчості М. Кропивницького, І. Франко у статті “Нарис історії українсько-руської літератури до 1890 р.” назвав драму “Глитай, або ж Павук” “найпопулярнішою”, однак не такою талановитою, як “Наймичка” І. Карпенка-Карого, хоча обидва твори, на думку І. Франка, написані “потрохи на тій самій основі” [2, т. 41, с. 397]. Це пов'язано з тим, що “глитай лакомиться на замужню жінку, трагічне положення зовсім слабо мотивоване, а розв'язка полягає на такім аж надто вже наївнім непорозумінні, що грамотний чоловік із недалекої чужини пише і посилає листи через руки свого найгіршого ворога, який через те має нагоду затаювати їх” [2, т. 41, с. 397–398]. Зрозуміло, що з позицій сучасного літературознавства така оцінка далеко не вичерпує змісту цього таки етапного в історії української драматургії твору, а тому не може вважатися вичерпною.

Про драми М. Кропивницького йшлося і в оглядовій статті “Українська література в Галичині за 1886 рік” (1887). Тут І. Франко твори М. Кропивницького “Дай серцю волю, заведе в неволю” та “Глитай, або ж Павук” разом із драмою М. Старицького “Не судилося” назвав “цінними”, але в Галичині їх тоді ще не пробували виставляти, а “Глитай”, за висновком І. Франка, “здобув собі право громадянства аж після довгої і завзятої боротьби з забобонами – не пересічної публіки, а якраз найінтелігентніших українських представників, які ще й досі про вартість і “моральність” цієї п'єси висловлюють цілком протилежні погляди” [2, т. 27, с. 52].

У тих працях, коли І. Франко оглядово писав про драматургію і театр 1880–1900-х років, М. Кропивницького він незмінно ставив поряд із двома іншими корифеями українського театру М. Старицьким та І. Карпенком-Карим, знаходив йому місце й у курсі історії української літератури, щоправда, не окремо, а в контексті теми “Український театр і українська драматична література” [2, т. 41, с. 31].

Закономірно, що свої думки про творчість М. Кропивницького І. Франко висловлював переважно у розвідках, котрі стосувалися загальних тенденцій розвитку української літератури і театру другої половини ХІХ ст. У праці “Українсько-руська (малоруська) література” (1898), характеризуючи особливості літературної ситуації в Україні 1870–1880-х років, Франко зазначив, що попри заборону української мови 1876 року зусиллям трьох діячів – М. Старицького, М. Кропивницького та І. Карпенка-Карого – постає “український театр і відразу досягає такої висоти, про яку в Галичині довго ще навіть і мріяти не можна було” [2, т. 41, с. 97]. Ось якою була в цьому контексті характеристика М. Кропивницького: “талановитий і досвідчений драматичний актор, котрий здобув собі вже голосне ім'я в російських театрах, а крім того виявив також значний талант як драматичний письменник” [2, т. 41, с. 97]. Зазначаючи, що основу репертуару українських театральних труп 1880–1890-х років з огляду на численні заборони російського уряду переважно складали “тільки оригінальні українські п'єси з сучасного народного життя” [2, т. 41, с. 98], І. Франко коротко схарактеризував і теми таких драм І. Карпенка-Карого та М. Кро-

пивницького: “у їхніх драматичних творах постає перед нами, як живе, українське село з його поезією і з його душевною темнотою, природною красою і п’явками та визискувачами. Сільська вулиця, співи та забави дівчат і парубків, корчма з неодмінним євреєм, старшина та громадська управа, сільські лихварі і сільські вчителі, сільський пролетаріат і сільські дуки, багатії та землевласники, – все те тут демонстровано в ряді прекрасно оброблених і часто глибоко вивчених типів” [2, т. 41, с. 98]. Водночас І. Франко тут усе ж виокремив постать І. Карпенка-Карого, називаючи його першим майстром “на полі української драматичної літератури”, твори якого “відзначаються великим даром обсервації, вірності спостережень і здатності схоплювати на льоту нові явища в житті сучасного українського села” [2, т. 41, с. 98], чого не написав про М. Кропивницького. Тим часом, у статті “Южнорусская литература” (1904), підготованої для “Энциклопедического словаря Ф. А. Брокгауза и И. А. Ефрона”, І. Франко просто назвав М. Кропивницького автором “нескольких хороших пьес из народной жизни (“Глитай”, “Докки сонце зійде, роса очі виїсть”, “Дай серцю волю”, “По ревізії”)” [2, т. 41, с. 147], а І. Карпенка-Карого наділив визначенням “самого талантливого и плодovitого из украинских драматургов” [2, т. 41, с. 148].

У статті “Наше літературне життя в 1892 році (Листи до редактора “Зорі”)” (1893) Франко чи не вперше дав оцінку творчого набутку Кропивницького в контексті особливостей історико-літературного процесу, назвавши його, як і І. Карпенка-Карого та М. Старицького, “талановитим письменником”, виокремивши веселий фарс М. Кропивницького “Пошилися у дурні”, про який неодноразово писав у своїх театральних рецензіях.

У розвідці “Руський театр” (1893) І. Франко ще раз акцентував на тому, що “протягом десяти років завдяки енергії і талантові кількох людей – М. Кропивницького, І. Карпенка-Карого, а найбільше М. Старицького – створено вже цілком серйозний оригінальний український репертуар, що оживляє також і нашу галицько-українську сцену, з якої він усунув невдалі комедії і псевдоісторичні драми, які тут ще недавно панували” [2, т. 29, с. 102]. Щодо М. Кропивницького, то в цій статті І. Франко підкреслив і його блискучий акторський талант, закономірно вказавши й на найяскравішу зірку українського театру М. Заньковецьку.

Як уже йшлося, драми М. Кропивницького ставили й у Львові, а тому І. Франко як співробітник газети “Kurjer Lwowski” виступав і як театральний рецензент, водночас висловлюючи й думки історико-літературного плану. Восени 1888 року він опублікував досить розгорнуту рецензію на виставу за драмою “Дай серцю волю, заведе в неволю”, про яку писав ще 1883 року, рецензуючи в “Зорі” перший том “Збірника творів М. Л. Кропивницького”. Тоді критик, як відомо, написав: “єсть се собі проста і нехитра, хоч і не зовсім звичайна і в многих подрібностях натягана і с т о р і я* для драматичного оброблення зовсім непридатна. Якоїсь одноцільної акції драматичної, якогось кінцевого, причинового зв’язку фактів тут нема і сліду; сцени ідуть за сценами зовсім по прихоті автора” [3, т. 53, с. 54–55]. Тепер І. Франко відзначив сценічний успіх постановки (“зала [...] була вщерть заповнена публікою” [2, т. 27, с. 228]), чому сприяли бездоганна гра акторів і вдалий вибір драми: “це п’єса переважно етнографічна; місцевий український колорит, звичаї, пісні, танці, народні приказ-

* Як зазначала сучасна дослідниця Л. Мороз, покликаючись на свідчення М. Вороного, сам драматург писав про те, що історія Івана Непокритого має реальну живу основу: “Се був один молодий хлопець, що з власної охоти пішов в москалі замість свого приятеля, котрий в противнім разі мав би покинути молоду жінку” [1, с. 6].

ки – ось головна окраса цієї п'єси” [2, т. 27, с. 228]. У той же час, на думку І. Франка, “драматична вартість твору дуже невисока” [2, т. 27, с. 228], бо “на тлі цих багатих етнографічних прикрас мляво і нерівномірно розвивається скупа дія, яку можна б назвати драмою зрадженого кохання під сільською стріхою” [2, т. 27, с. 228], маючи на увазі те, що багатий парубок Микита Гальчук через кохання до Одарки зрадив Марусю (згодом у розвідці “Нарис історії українсько-руської літератури до 1890 р.” (1910) І. Франко дещо скорегував своє визначення теми твору: “темою драми була історія щасливого кохання між сільською дівчиною і парубком” [2, т. 41, с. 395–396]). Сюжет драми критик назвав надто неправдоподібним і штучним, “не кажучи вже про наскрізь довільну драматичну будову; цілком очевидно, що і село має свої любовні драми, однак ці драми відбуваються звичайно дуже тихо, без трагічних фраз і гучних афектів” [2, т. 27, с. 229], а тому “основною хибою” твору є відсутність змалювання щоденної праці селян. Підсумовуючи, І. Франко зазначив, що ми навіть не чуємо про щоденні сільські клопоти, а “усі дійові особи цієї драми роблять враження чогось неприродного і відірваного від життя, якогось книжного народу або якоїсь етнографічної виставки, на якій парубки в святковому убранні на свій лад копіюють Шекспіра чи Шіллера” [2, т. 27, с. 229].

Свої думки про цей твір, який в українському літературознавстві вважається хрестоматійним, Франко майже не змінив і в пізніших статтях (лише в огляді “Южнорусская литература” (1904) назвав п'єсу поряд із драмами “Глитай, або ж Павук”, “Доки сонце зійде, роса очі виїсть”, етюдом “По ревізії” “хорошими п'єсами из народной жизни” [2, т. 41, с. 147]). В аналітичній студії “Нарис історії українсько-руської літератури до 1890 р.” (1910) про твір І. Франко знову ж таки написав лише критично, виокремивши в ньому лише перші дві дії, зокрема вибори “берези” та картини вечорниць. За І. Франком, “драма в цілості слаба. [...] Введений у третю дію зовсім без потреби *dues ex machina* – рекрутський набір, який трапляє якраз жонатого чоловіка, якого мусить виручати його нежонатий приятель, на те тільки, аби в четвертій дії досить просторо оповісти про свій похід на турків, не посуває головної акції наперед, а втеча парубка, що мав бути героєм драми, зовсім уриває драматичну нитку” [2, т. 41, с. 395–396].

І. Франко відзначав і невмотивованість фінальної сцени твору – відомо, що Микита, намагався убити Семена, але після того, як той уві сні назвав його братом, упустив з рук сокиру і, зворушений щирим ставленням до нього своїх ворогів, Семена та Одарки, умер, хоча в попередній репліці заявив, що дуже хоче жити. І. Франко написав: “п'ята дія, в якій утікач [Микита. – *В. І.*] уночі після довгого монологу хоче вбити свого щасливого суперника, а коли йому з рук відібрано сокиру, по кількох малозначущих репліках ні з сього ні з того вмирає, зовсім неприродна і зайва” [2, т. 41, с. 396].

Досить широко про М. Кропивницького І. Франко написав у згадуваній тут праці “Нарис історії українсько-руської літератури до 1890 р.” (1910). Коротко схарактеризувавши початки його театральної й драматургічної діяльності в 1870-х роках (Франко згадав одноактівку “За сиротою і Бог з калитою” (1871), оповідання “Турецька війна зі слов'янами”, тут же зауваживши, що їх не читав, а також дебют М. Кропивницького як актора в російських і польських театрах, його виступи в Галичині), учений зазначив, що в 1880-х роках М. Кропивницький “разом зі Старицьким стає на чолі [...] першої української трупи, для якої також продовжує свою літературну працю, пише ряд драматичних творів, що запевняють йому в історії української літератури не тіль-

ки ім'я одного з його батьків, але також в історії нашого письменства ім'я визначного драматичного автора" [2, т. 41, с. 345].

Водночас у процесі конкретного розгляду драматургічної спадщини Кропивницького в цій же розвідці І. Франко висловив, здається, більше критичних, ніж позитивних суджень. Характеризуючи репертуар українських театральних труп, І. Франко зауважив, що лише І. Карпенко-Карий "не дає себе ані разу збити з дороги серйозної драматичної творчості, завойовуючи при тім своїми ліпшими драмами ширший ґрунт для історичної, соціальної і навіть політичної драми" [2, т. 41, с. 395], тоді як М. Кропивницький та М. Старицький "не цуралися писати й ставити на сцені всякого роду драматичні карикатури та пасквілі" [2, т. 41, с. 395].

Як уже йшлося, І. Франко лише поглибив свої критичні зауваги до найвідоміших драм М. Кропивницького "Дай серцю волю, заведе в неволю", "Глитай, або ж Павук", а до найкращих творів відніс драми "Зайдиголова" та "Дві сім'ї". Визначивши "Зайдиголова" як "талановито написану студію з народного життя", бо в ній "драматург-творець перемагає актора", І. Франко вказав на те, що рисою її дії є не театральна інтрига, а "дійсний конфлікт різнорідних характерів мужеських і жіночих, і де акція без штучної підмоги розвивається натурально від початку до кінця, творячи при тім ряд театральних ефектовних сцен" [2, т. 41, с. 397]. Схожі судження вчений висловив і про драму "Дві сім'ї", рисою якої, на його думку, також є відсутність театральної інтриги, природність дії та поетична правда. Щоправда, Франко відзначив і суттєву ваду твору М. Кропивницького – "вражіння псує тільки остатня сценка, в якій на відомість, що одна з героїнь драми, Зінька, тільки що повісилася в коморі, дійові особи починають охати та каються, хто тому винен, замість ухопити холодної води та оцту і відтерти повішену, як се дуже часто буває в подібних селянських трагедіях" [2, т. 41, с. 398], очевидно, натякаючи на розв'язку комедії І. Карпенка-Карого "Сто тисяч" – Бонавентура врятував Герасима Калитку, коли той вчинив спробу самогубства.

Як уже йшлося, І. Франко звертав увагу й на невеликі комедійні етюди та оперетки М. Кропивницького, зокрема вже згадуваний фарс "Пошилися у дурні", який вважав досить вдалим твором драматурга. У рецензії від 13. X. 1888 року ("Kurjer Lwowski") критик зазначив, що "наскільки пан Кропивницький не доріс до поважної драми в "Дай серцю волю, заведе в неволю", настільки весела комічна оперетка виявилася для нього відповідним і сприятливим полем діяльності. "Пошилися в дурні" – це п'єса, яку українська критика оцінила дуже суворо, але яка, незважаючи на це, є п'єсою з усіх боків досконалою, повною гумору, дії та дотепних ситуацій" [2, т. 27, с. 232–233]. Дещо по-іншому про цю п'єсу І. Франко написав у рецензії через п'ять років – вказав на зв'язок з "легкими французькими фарсами" та зазначив, що п'єса "неглибока, але весела, написана з комічною експресією і до того ж оздоблена чарівною музикою, написаною самим автором" [2, т. 29, с. 88]. У "Нарисі історії українсько-руської літератури до 1890 р." І. Франко писав про "оперетку" "Пошилися в дурні" уже як "досить дотепне і в помислі самостійне наслідування Шекспірової "Комедії помилок", а властиво прастарої теми, що лежить в основі тої комедії" [2, т. 41, с. 396–397].

Досить прихильно І. Франко поставився до одноактівки "Лихо не кожному лиху – іншому й талан" [див.: 2, т. 41, с. 396] та переробки для сцени оповідання О. Стороженька "Вуси". За спостереженнями І. Франка, тут "замість короткого Стороженькового анекдота Кропивницький дав, одначе, досить широкий малюнок побуту лівобережних українських поміщиків сорокових років, певно, не без деякого театального шар-

жу, та все-таки [це] перший його драматичний твір, де обходиться без любовної інтриги та гопака, хоч, звісно, не обходиться без чарки” [2, т. 41, с. 397].

Як уже йшлося, невисокої Франкової оцінки удостоїлися одноактівки “Помирились” (учений назвав її “родительською незліченних українських фарс із карикатурами селян, баб, писарів та жидів та з невідлучними реквізитами – гопаком і горілкою” [2, т. 41, с. 396]), а також “перехвалена критикою” “По ревізії”, в якій, за І. Франком, уся “сінь в тім, що вічно п’яний волосний старшина замість їхати на ревізію околичних сіл, належних до його волості, вислухує неадекватну суперечку двох жінок, які остаточно при чарці миряться, а п’яний старшина засипає на сцені” [2, т. 41, с. 396]; більша оперетка “Сватання Мусія, або Пісні в лицах”, орієнтована “очевидно, на дуже невибагливий смак публіки” [2, т. 41, с. 398].

Виразні недоліки критик побачив і в комедії “Чмир”, в якій попри актуальну тему – “подібний [до драми “Дві сім’ї”. – *В. І.*] малюнок селянських типів з новочасного села” – не обдумана композиція, а розв’язка – “очевидне обграбування сільського ремісника, несподівано збагаченого спадком по помершій браті, сільським шинкарем – аж надто неправдоподібна” [2, т. 41, с. 398].

Отже, у Франкових судженнях про драматичні твори М. Кропивницького переважають критичні нотки, що, можливо, було спричинено тим, що вчений, здається, все ж не мав вичерпного уявлення про всю спадщину Кропивницького-драматурга (так, готуючи на замовлення товариства “Руська бесіда” “брошуру про розвій і стан руського театру” [2, т. 49, с. 479], І. Франко просив М. Драгоманова “мені вказати для сього деякі джерела, особливо для історії укр[аїнського] театру від Котляревського до ери Кропивницького” [2, т. 49, с. 479], зокрема, не знав його таких досить новаторських драм, як “Олеся”, “Перед волею”, “Замулені джерела”, “Супротивні течії”, “Мамаша”, “Страчена сила”, “Розгардіяш” та ін., а про окремі твори написав фактично без заглиблення у зміст і проблематику, врешті не бачив їх сценічного виконання у трупах під керівництвом самого М. Кропивницького. Однак Франкові оцінки переважно тонкі та проникливі, а відтак мають стимулювати нові літературознавчі студії над художнім світом драматурга.

Список використаної літератури

1. *Мороз Л. З.* Марко Кропивницький / Л. З. Мороз // Кропивницький М. Л. Драматичні твори. – К. : Наукова думка, 1990. – С. 5–28.
2. *Франко І.* Збір. творів: у 50-ти т. / І. Франко. – К. : Наукова думка, 1976–1986.
3. *Франко І.* Додаткові томи до Зібрання творів: у 50-ти т. / І. Франко. – К. : Наукова думка, 2008. – Т. 51–53.

MARKO KROPYVNYTS'KYI'S DRAMA IN IVAN FRANKO'S INTERPRETATION

Vasyl' Ivashkiv

*Ivan Franko National University of Lviv,
1 Universytets'ka Str., Lviv 79000, Ukraine,
e-mail: vasyi_ivashkiv@ukr.net*

The article examines peculiarities of literary-critical evaluation of heritage by the outstanding Ukrainian playwright Marko Kropyvnyts'kyi which was expressed by Ivan Franko in a number of his

works. The author emphasizes scholar's unknown debatable ideas, primarily from those explorations which were included in additional volumes of the 50-volume collection of Ivan Franko's works.

Key words: Marko Kropyvnyts'kyi, Ivan Franko, 19th century drama.

ДРАМАТУРГИЯ МАРКА КРОПИВНИЦКОГО В ИНТЕРПРЕТАЦИИ ИВАНА ФРАНКО

Василь Івашків

*Львовский национальный университет имени Ивана Франко,
ул. Университетская, 1/345, Львов 79000, Украина,
e-mail: vasyi_ivashkiv@ukr.net*

Проанализированы особенности литературно-критических оценок наследия выдающегося украинского драматурга Марка Кропивницкого, которые в ряде своих трудов высказывал Иван Франко. Акцентировано на малоизвестных дискуссионных суждениях ученого, прежде всего из тех исследований, которые вошли в дополнительные тома собрания сочинений И. Франко в 50-ти томах.

Ключевые слова: Марко Кропивницкий, Иван Франко, украинская драматургия XIX века.

Стаття надійшла до редколегії 02.06.2010

Прийнята до друку 10.10.2010

